

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Departament Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych

DKOPP-WOKO.053.8.2023.MT
Warszawa, 14 listopada 2023 r.

Szanowna Pani,

odnosząc się do petycji w sprawie wprowadzenie ogólnego zakazu używania przez dzieci telefonów komórkowych w szkołach, skierowanej do Ministra Edukacji i Nauki e-mailem z dnia 20 sierpnia 2023 r., przedstawiam następujące stanowisko.

Art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe¹ określa, że system oświaty zapewnia utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach.

Zarówno przepisy ustawowe jak również regulacje zawarte w aktach wykonawczych do ustaw definiujących obszary funkcjonowania polskiego systemu oświaty stwarzają warunki do zapewnienia przez szkoły i placówki bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym.

Należy zaznaczyć, że dyrektor szkoły sprawuje opiekę nad uczniami² i wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę³, co wynika również z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴. Dlatego też dyrektor szkoły, odpowiadający za bezpieczeństwo uczniów, ma obowiązek przeciwdziałać różnym sytuacjom mogącym zagrażać bezpieczeństwu uczniów na terenie obiektu szkolnego, a w konsekwencji ma obowiązek zaprojektować skuteczne mechanizmy eliminowania wszelkich zagrożeń, między innymi poprzez odpowiednie zapisy w statucie szkoły.

Ponadto dyrektor szkoły, który jest przewodniczącym rady pedagogicznej, zobowiązany jest do wykonywania swoich zadań we współpracy z radą szkoły (jeżeli została powołana), radą pedagogiczną, rodzicami i samorządem uczniowskim.⁵ Dyrektor realizuje uchwały rady pedagogicznej oraz rady szkoły podjęte w ramach ich kompetencji stanowiących.⁶

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.

² Art. 68 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

³ Art. 68 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.

⁵ Art. 68 ust. 6 ww. ustawy.

⁶ Art. 68 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy.

Jak wskazano w Pani wystąpieniu z 20 sierpnia br. „Obowiązujące polskie prawo oświatowe stwarza podstawę ograniczania na mocy statutu szkoły swobody korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych i elektronicznych”.

Przepisy odnoszące się do zasad korzystania z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły zawarte w ustawie Prawo oświatowe zobowiązują szkoły do określenia w statucie obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły⁷. Statut powinien także regulować kwestie praw ucznia oraz trybu składania skarg w przypadku ich naruszenia, a także skutki nieprzestrzegania przez uczniów postanowień statutu.

Przepisy prawa oświatowego pozostawiły szkołom swobodę w określaniu warunków korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu uczniów w szkole, gdyż sprawy te powinny być uregulowane w zależności od typu i rodzaju szkoły czy wieku uczniów. Statut szkoły nie może być sprzeczny z prawami zawartymi w przepisach powszechnie obowiązujących, w tym w Konwencji o prawach dziecka.

Ważne rolę w kwestiach związanych z funkcjonowaniem szkoły, w tym w zakresie realizacji praw i obowiązków uczniów, odgrywają organy szkoły. Kompetencje do uchwalenia zmian w statucie lub nowego statutu posiada rada szkoły, a w szkołach, w których rada szkoły nie została powołana, zadania rady szkoły wykonuje rada pedagogiczna.⁸

Organ szkoły, jakim jest rada szkoły, uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły. W skład rady szkoły wchodzi nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli, rodzice wybrani przez ogół rodziców oraz uczniowie wybrani przez ogół uczniów.⁹ Rada szkoły z własnej inicjatywy ocenia sytuację oraz stan szkoły i występuje z wnioskami do dyrektora, rady pedagogicznej oraz organu prowadzącego szkołę.¹⁰

Rada rodziców (która reprezentuje ogół rodziców uczniów) ma prawo występować do dyrektora i innych organów szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły¹¹, a działający w szkole samorząd uczniowski może przedstawiać wszystkim organom szkoły wnioski i opinie w różnych sprawach szkoły, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów.¹²

Reasumując, przepisy Prawa oświatowego zapewniają szerokie spektrum możliwości podejmowania przez organy szkoły inicjatyw w zakresie zmiany postanowień statutu, jeżeli regulacje statutowe są nieprecyzyjne lub nie spełniają oczekiwań uczestników procesu kształcenia i wychowania danej szkoły. Inicjatywa dotycząca wprowadzenia zmian w statucie szkoły (tj. zarówno uchylecia obowiązujących postanowień, jak również wprowadzenia nowych regulacji) może być podjęta przez każdy organ szkoły, w zależności od potrzeb społeczności szkolnej. Postanowienia statutu szkoły powinny być dyskutowane i weryfikowane przez organy szkoły już na etapie ich projektowania, bowiem wypracowanie zapisów nie tylko zgodnych z prawem, ale także zaakceptowanych przez nauczycieli, uczniów i rodziców stanowi podstawę, i jednocześnie zobowiązanie, do ich respektowania.

⁷ Art. 99 pkt 4 ww. ustawy.

⁸ Art. 82 ust. 2 ww. ustawy.

⁹ Art. 81 ust. 1 ww. ustawy.

¹⁰ Art. 80 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy.

¹¹ Art. 84 ust. 1 ww. ustawy.

¹² Art. 85 ust. 5 ww. ustawy.

Jednocześnie należy podkreślić, że uczeń i jego rodzice mogą korzystać z pomocy szkoły w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych dziecka, bowiem zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej są jedną z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły.¹³

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana nieodpłatnie i na zasadzie dobrowolności¹⁴. W oparciu o analizę potrzeb ucznia określone są zakres i formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz czas jej trwania.

Zapewnienie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, adekwatnej do rozpoznanych potrzeb, należy do kompetencji dyrektora szkoły, który w porozumieniu z organem prowadzącym podejmuje decyzje m. in. dotyczące zatrudniania nauczycieli i specjalistów wykonujących zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psychologów, pedagogów, terapeutów pedagogicznych.

Do zadań pedagoga i psychologa w szkole należy m.in.:

- 1) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
- 2) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 3) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- 4) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.¹⁵

Akty prawne określające sposób zapewnienia i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej umożliwiają organizację tego wsparcia w sposób elastyczny, dostosowany do potrzeb dzieci i młodzieży, a także nauczycieli i rodziców.

Ministerstwo Edukacji i Nauki nie planuje obecnie wprowadzenia ogólnego zakazu używania przez uczniów telefonów komórkowych w szkołach.

Z poważaniem

Tomasz Głowacki
Zastępca Dyrektora
/ - podpisano cyfrowo/

¹³ Art. 109 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

¹⁴ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280, z późn. zm.).

¹⁵ § 24 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.